

MAALTIJD
van
de
HEER

Formulier om het Heilig Avondmaal te houden

Geliefden in de Heere Jezus Christus, hoor de woorden over de instelling van het Heilig Avondmaal van onze Heere Jezus Christus die de heilige apostel Paulus ons schrijft in 1 Korinthe 11: 23-29: 'Want ik heb van de Heere ontvangen, hetgeen ik ook u overgegeven heb, dat de Heere Jezus in de nacht, in welke Hij verraden werd, het brood nam; En toen Hij gedant had, brak Hij het, en zeide: Neemt, eet, dat is Mijn lichaam, dat voor u gebroken wordt; doet dat tot Mijn gedachtenis. Evenzo nam Hij ook de drinkbeker, na het eten van het avondmaal, en zeide: Deze drinkbeker is het Nieuwe Testament in Mijn bloed. Doet dat, zo dikwijls als gij die zult drinken, tot Mijn gedachtenis. Want zo dikwijls als gij dit brood zult eten, en deze drinkbeker zult drinken, zo verkondigt de dood des Heeren, totdat Hij komt. Zo dan, wie op onwaardige wijze dit brood eet, of de drinkbeker des Heeren drinkt, die zal schuldig zijn aan het lichaam en bloed des Heeren. Maar de mens beproeve zichzelf, en ete alzo van het brood, en drinke van de drinkbeker. Want wie op onwaardige wijze eet en drinkt, die eet en drinkt zichzelf een oordeel, niet onderscheidende het lichaam des Heeren.'

Opdat wij nu tot onze hulp en troost het Avondmaal des Heeren mogen houden, is voor alles nodig, dat wij ons vooraf op de juiste wijze beproeven en voorts dat wij het houden met dat doel waartoe de Heere Christus het heeft bevolen en ingesteld, namelijk tot Zijn gedachtenis.

De waarachtige beproeving van onszelf bestaat uit drie delen.

Ten eerste: laat ieder bij zichzelf zijn zonden en vervloeking overdenken, opdat hij een afkeer van zijn zonde heeft en zich voor God verootmoedigt, want de toorn van God tegen de zonde is zo groot dat Hij die niet ongestraft wilde laten, maar de straf ervoor door de bittere en smadelijke kruisdood heeft voltrokken aan Zijn lieve Zoon Jezus Christus.

Ten tweede: laat ieder zijn hart onderzoeken of hij de betrouwbare belofte van God gelooft, dat hem al zijn zonden alleen om het lijden en sterven van Jezus Christus vergeven

zijn en dat de volkomen gerechtigheid van Christus hem als zijn eigendom toegerekend en geschonken is. Ja, zo volkomen alsof hijzelf, in eigen persoon, voor al zijn zonden betaald en alle gerechtigheid volbracht had.

Ten derde: laat ieder zijn geweten onderzoeken of hij ook gezind is voortaan met zijn hele leven waarachtige dankbaarheid aan God de Heere te bewijzen en oprecht te wandelen voor Gods aangezicht. En eveneens of hij, terwijl hij van harte alle vijandschap, haat en afgunst aflegt, zonder enig huichelen, een ernstig voornemen heeft voortaan in waarachtige liefde en eensgezindheid met zijn naaste te leven.

Allen dan die zo gezind zijn, wil God zeker in genade aannemen en voor waardige tafelgenoten van Zijn Zoon Jezus Christus houden. Zij die dit getuigenis in hun hart daarentegen niet gevoelen, eten en drinken zichzelf een oordeel [*1 Kor. 11:28, 29*].

Naar het bevel van Christus en de apostel Paulus vermanen wij daarom allen die weten dat zij met de volgende aanstootgevende zonden besmet zijn, zich van de tafel des Heeren te onthouden en wij verkondigen hun dat zij geen deel hebben aan het rijk van Christus.

Dit betreft allen
die afgoden dienen,
die gestorven heiligen, engelen of andere schepselen aanroepen,
die beelden vereren,
die zich bezig houden met toverij en waarzeggerij, vee, mensen of andere dingen magisch wijden en aan zulke handelingen geloof hechten,
allen die God, Zijn Woord en de heilige sacramenten verachten,
die God lasteren,
die tweedracht, partijschap en opstand in kerk en maatschappij willen veroorzaken,
die meened plegen,
die hun ouders en allen die over hen gesteld zijn, niet gehoorzamen;
allen die moorden, die twistziek zijn, die in haat en nijd met hun naaste leven,
die echtbreuk plegen, ontucht bedrijven, drankzuchtig zijn, stelen, woekerrete vragen, roven, gokken, hebzuchtig zijn en verder allen die een leven leiden dat aanstoot geeft.

Of:

Alle afgodendienaars,
allen die zich een beeld van God maken,
allen die de Naam van God lasteren en misbruiken,
allen die het Woord van God en Zijn heilige sacramenten verachten,
allen die tweedracht zaaien in de kerk en in ons volk, die weigeren gezag te aanvaarden in kerk en samenleving,
allen die in haat en nijd tegen hun naaste leven of lichtvaardig hun woord breken, die het leven, van God geschonken, verachten,
allen die het huwelijk moedwillig in gevaar brengen, van zichzelf of van anderen,
allen die stelen, die in de ban zijn van geld en bezit,
allen die liegen, bedriegen of kwaadspreken,
allen die zich aan verslaving overgeven en van het genot hun god maken.

Zolang zij aan zulke zonden vasthouden, moeten zij zich onthouden van dit brood en deze wijn, die Christus alleen voor Zijn gelovigen bestemd heeft, opdat hun straf en veroordeling¹ niet des te zwaarder worden.

Maar dit alles wordt ons, geliefde broeders en zusters, niet voorgehouden om de verslagen harten van de gelovigen te ontmoedigen, alsof niemand tot het Avondmaal des Heeren zou mogen gaan dan wie zonder enige zonde is. Want wij komen niet tot dit Avondmaal om daarmee te tonen dat wij in onszelf volkomen en rechtvaardig zijn. Integendeel, omdat wij ons leven buiten onszelf in Jezus Christus zoeken, belijden wij daarmee dat wij midden in de dood liggen.

Wij erkennen dat wij nog vele zonden en gebreken in onszelf aantreffen, namelijk dat wij geen volkomen geloof hebben, en ons er niet toe zetten God met zo'n ijver te dienen als wij behoren te doen, maar dagelijks strijd hebben te voeren met de zwakheid van ons geloof en onze verderfelijke begeerten. Ondanks dit alles, omdat wij door de genade van de Heilige Geest van harte bedroefd zijn over zulke gebreken en wij verlangen tegen ons ongeloof te strijden en naar alle geboden van God te leven, zullen wij er nochtans ten volle van verzekerd zijn dat geen zonde of zwakheid, die nog tegen onze wil in ons

---

¹ 'Gericht' en 'verdoemenis' betekenen hier 'straf' en 'veroordeling'.

overgebleven is, ons kan verhinderen dat God ons in genade aanneemt en ons zo deze hemelse spijs en drank waardig en deelachtig maakt.

Laten we nu vervolgens ook overdenken met welke bedoeling de Heere voor ons het Avondmaal heeft ingesteld, namelijk dat wij dit doen tot zijn gedachtenis [*Lc. 22:19*]. Wij zullen Hem op de volgende wijze gedenken.

Wij vertrouwen allereerst in ons hart ten volle, dat onze Heere Jezus Christus – volgens de beloften die vanaf het begin aan de vaders in het Oude Testament gedaan zijn – door de Vader in deze wereld is gezonden. Hij heeft ons vlees en bloed aangenomen en de toorn van God, waaronder wij eeuwig hadden moeten wegzinken, vanaf het begin van Zijn menswording tot aan het einde van Zijn leven op aarde voor ons gedragen. Hij heeft voor ons alle gehoorzaamheid aan Gods wet en de gerechtigheid vervuld, in het bijzonder toen Hij onder de last van onze zonden en van Gods toorn in de hof van Gethsemané bloedig zweet heeft uitgeperst [*Lc. 22:44*]. Daar werd Hij gebonden opdat Hij ons zou ontbinden. Daarna heeft Hij onnoemelijk veel smaad geleden, opdat wij nooit meer te schande zouden worden. Hij is onschuldig ter dood veroordeeld, opdat wij in Gods gericht vrijgesproken zouden worden. Hij heeft zelfs Zijn gezegend lichaam aan het kruis laten vastspijkeren, opdat Hij de schuldbrief van onze zonden daaraan zou hechten [*Kol. 2:14*]. Zo heeft Hij de vervloeking van ons op Zich geladen, opdat Hij ons met Zijn zegen zou vervullen. Hij heeft Zich met lichaam en ziel aan het kruishout vernederd tot in de allerdiepste smaad en angst der hel, toen Hij met luide stem riep: ‘Mijn God! Mijn God! Waarom hebt Gij Mij verlaten?’ opdat wij door God aangenomen en nooit meer door Hem verlaten zouden worden [*Mt. 27:46*]. Ten slotte heeft Hij met Zijn dood en bloedstorting het nieuwe en eeuwige testament, het verbond van genade en verzoening, bevestigd, toen Hij zei: ‘Het is volbracht’ [*Joh. 19:30*].

Opdat wij nu vast en zeker zouden geloven dat wij tot dit genadeverbond behoren, nam de Heere Jezus tijdens Zijn laatste Avondmaal het brood, dankte, brak het en gaf het Zijn discipelen en zei: ‘Neem, eet, dat is Mijn lichaam, dat voor u gegeven wordt; doe dat tot Mijn gedachtenis.’ Evenzo nam Hij na het Avondmaal de drinkbeker, dankte, gaf hun die en zei: ‘Drink allen daaruit; deze drinkbeker is het Nieuwe Testament in mijn bloed, dat voor u en voor velen vergoten wordt tot vergeving van zonden; doe

dat zo dikwijls als gij die zult drinken tot Mijn gedachtenis.' Dat betekent: zo dikwijls als u van dit brood eet en uit deze beker drinkt, wordt u door dit betrouwbare teken en onderpand herinnerd aan en verzekerd van Mijn hartelijke liefde en trouw voor u. Want Ik geef voor u Mijn lichaam aan het kruishout over in de dood en vergiet Mijn bloed voor u, omdat u anders de eeuwige dood had moeten sterven. Met Mijn gekruisigd lichaam en vergoten bloed voed Ik uw hongerige en dorstige zielen tot het eeuwige leven, even zeker als voor ieders oog dit brood wordt gebroken en deze beker hem wordt aangereikt en even zeker als u met de mond eet en drinkt tot Mijn gedachtenis.

Uit deze instelling van het Heilig Avondmaal door onze Heere Jezus Christus wordt ons duidelijk dat Hij ons geloof en vertrouwen richt op Zijn volkomen offer, dat eenmaal aan het kruis is geschied, want dit is het enige fundament voor onze zaligheid. Aan het kruis is Hij voor onze hongerige en dorstige zielen tot ware spijs en drank voor het eeuwige leven geworden. Immers, door Zijn dood heeft Hij de oorzaak van onze eeuwige honger en kommer, namelijk de zonde, weggenomen en ons de levendmakende Geest verworven. Zo hebben wij door die Geest – die woont in Christus, het Hoofd, en in ons, Zijn leden – met Hem waarachtige gemeenschap en krijgen wij deel aan al Zijn weldaden, het eeuwige leven, gerechtigheid en heerlijkheid.

Bovendien is het door die Geest dat wij als leden van één lichaam met elkaar in ware broederlijke liefde verbonden worden, zoals de heilige apostel spreekt: 'Eén brood is het, zo zijn wij velen één lichaam, omdat wij allen één brood deelachtig zijn.' [1 Kor. 10:17]. Uit vele graankorrels wordt immers één en hetzelfde meel gemalen en één brood gebakken, en uit vele geperste druiven vloeit één en dezelfde wijn en drank die zich tot één geheel mengt. Zo zullen wij allen, die door het waarachtige geloof in Christus ingelijfd zijn, door broederlijke liefde samen één lichaam vormen, omwille van Christus, onze geliefde Zaligmaker, die ons tevoren zo bijzonder heeft liefgehad. Dit zullen wij niet alleen met woorden, maar ook met daden aan elkaar bewijzen. Daartoe helpe ons de almachtige en barmhartige God en Vader van onze Heere Jezus Christus, door Zijn Heilige Geest. Amen.

Laten wij nu, opdat wij dit alles mogen ontvangen, ons voor God verootmoedigen en Hem met waarachtig geloof om Zijn genade aanroepen.

Barmhartige God en Vader, wij bidden U dat U in dit Avondmaal, waarin wij de heerlijke gedachtenis oefenen van de bittere dood van uw geliefde Zoon Jezus Christus, door Uw Heilige Geest zo in onze harten wilt werken, dat wij ons met waarachtig vertrouwen hoe langer hoe meer aan Uw Zoon Jezus Christus overgeven.

Wij bidden U dit, opdat onze bezwaarde en verslagen harten met Zijn waarachtig lichaam en bloed, ja met Hem, waarachtig God en mens, het enige hemelse brood, door de kracht van de Heilige Geest gevoed en verkwikt worden, en wij niet meer in onze zonden leven, maar Hij in ons en wij in Hem.

Wij bidden U dat wij zó volkomen deel mogen hebben aan het nieuwe en eeuwige testament en verbond der genade, dat wij er niet aan twifelen dat U voor eeuwig onze genadige Vader zult zijn, die ons onze zonden nooit meer toerekent en die voor ons in alles naar lichaam en ziel zult zorgen als Uw geliefde kinderen en erfgenamen.

Schenk ons ook Uw genade dat wij getroost ons kruis op ons nemen, onszelf verloochenen, onze Heiland belijden en in alle droefheid met opgeheven hoofd onze Heere Jezus Christus uit de hemel verwachten, waar Hij onze sterfelijke lichamen aan Zijn verheerlijkt lichaam gelijk zal maken en ons voor eeuwig tot Zich zal nemen.

Verhoor ons, o God en barmhartige Vader, door Jezus Christus, die ons heeft leren bidden:

Onze Vader, Die in de hemelen zijt!

Uw Naam worde geheiligd.

Uw Koninkrijk kome.

Uw wil geschiede, gelijk in de hemel, alzo ook op de aarde.

Geef ons heden ons dagelijks brood.

En vergeef ons onze schulden,
gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren.

En leid ons niet in verzoeking,
maar verlos ons van de boze.

Want Uw is het Koninkrijk,

en de kracht,

en de heerlijkheid,

in eeuwigheid.

Wil ons ook door dit Heilig Avondmaal sterken in het algemeen, ontwijfelbaar christelijk geloof, dat wij met hart en mond belijden:

Ik geloof in God de Vader, de Almachtige, Schepper des hemels en der aarde.

En in Jezus Christus, Zijn eniggeboren Zoon, onze Heere; die ontvangen is van de Heilige Geest, geboren uit de maagd Maria; die geleden heeft onder Pontius Pilatus, is gekruisigd, gestorven en begraven, nedergedaald ter helle; ten derden dage wederom opgestaan van de doden; opgevaren ten hemel, zittende ter rechterhand Gods, des almachtigen Vaders; van waar Hij komen zal om te oordelen de levenden en de doden.

Ik geloof in de Heilige Geest. Ik geloof een heilige, algemene christelijke Kerk, de gemeenschap der heiligen; vergeving der zonden; wederopstanding des vleses; en een eeuwig leven. Amen.

Opdat wij dan met het ware hemelse brood Christus gevoed mogen worden, laten wij niet bij het uiterlijke teken van brood en wijn blijven staan, maar onze harten opheffen naar de hemel, waar Jezus Christus is, onze Voorspraak, aan de rechterhand van Zijn hemelse Vader. Daarheen wijzen ons ook de artikelen van ons christelijk geloof. Laten wij er niet aan twijfelen dat onze zielen door de werking van de Heilige Geest zó waarachtig met Zijn lichaam en bloed gevoed en verkwikt worden als wij het heilige brood en de drank tot Zijn gedachtenis ontvangen.

Bij het breken en uitdelen van het brood spreekt de dienaar:

Het brood dat wij breken, is de gemeenschap met het lichaam van Christus.

Neem, eet, gedenk en geloof dat het lichaam van onze Heere Jezus Christus gebroken is tot een volkomen verzoening van al onze zonden.

En als hij de drinkbeker geeft:

De drinkbeker der dankzegging, waarmee wij dankzeggen, is de gemeenschap met het bloed van Christus.

Neem, drink allen daaruit, gedenk en geloof dat het kostbaar bloed van onze Heere Jezus Christus vergoten is tot een volkomen verzoening van al onze zonden.

Bij het rondgaan van brood en wijn wordt stichtelijk gezongen. Ook kunnen enkele hoofdstukken worden gelezen om het lijden van Christus te gedenken, zoals Jesaja 53, Johannes 6, 13, 14, 15, 16, 17 en 18.

Hierna spreekt de dienaar:

Geliefden in de Heere, omdat de Heere nu onze zielen aan Zijn tafel gevoed heeft, laten wij samen Zijn Naam danken en prijzen. Een ieder spreke in zijn hart:

'Loof de HEERE, mijn ziel, en al wat binnen in mij is, Zijn heilige Naam.

Loof de HEERE, mijn ziel, en vergeet geen van Zijn weldaden; Die al uw ongerechtigheid vergeeft, Die al uw krankheden geneest;

Die uw leven verlost van het verderf, Die u kroont met goedertierenheid en barmhartigheden.

Barmhartig en genadig is de HEERE, lankmoedig en groot van goedertierenheid.

Hij zal niet altoos twisten, noch eeuwig de toorn behouden.

Hij doet ons niet naar onze zonden, en vergeldt ons niet naar onze ongerechtigheden.

Want zo hoog de hemel is boven de aarde, is Zijn goedertierenheid geweldig over degenen, die Hem vrezen.

Zo ver het oosten is van het westen, zo ver doet Hij onze overtredingen van ons.

Gelijk zich een vader ontfermt over de kinderen, ontfermt Zich de HEERE over degenen, die Hem vrezen' (Psalm 103:1-4, 8-13).

Hij heeft ook Zijn eigen Zoon niet gespaard, maar Hem voor ons allen overgegeven en ons alles met Hem geschonken [Rom. 8:32]. Hiermee bevestigt God Zijn liefde tot ons, dat Christus voor ons gestorven is toen wij nog zondaars waren. Daarom zullen wij ook, nu wij door Zijn bloed gerechtvaardigd zijn, des te meer door Hem van Zijn toorn behouden worden. Want als wij, toen wij nog vijanden waren, met God verzoend zijn door de dood van Zijn Zoon, des te meer zullen wij, nu wij met Hem verzoend zijn, behouden worden door Zijn leven [Rom. 5:8-10]. Daarom zal ik met mond en hart de lof des Heeren verkondigen van nu aan tot in eeuwigheid. Amen.

Een ieder spreke in zijn hart:

Almachtige, barmhartige God en Vader, wij danken U van ganser harte dat U ons, uit grondeloze barmhartigheid, Uw eniggeboren Zoon hebt gegeven tot Middelaar en offer voor onze zonden en tot spijs en drank voor het eeuwige leven. Wij danken U dat U ons een waar geloof geeft, waardoor wij deel

krijgen aan deze weldaden van U. U hebt ook, ter versterking daarvan, door Uw geliefde Zoon Jezus Christus voor ons het Heilig Avondmaal laten instellen en verordenen.

Getrouwe God en Vader, maak door de werking van Uw Heilige Geest de gedachtenis van onze Heere Jezus Christus en de verkondiging van Zijn dood vruchtbaar, opdat wij dagelijks groeien in het ware geloof en in de zalige gemeenschap met Christus. Wij bidden U dit alles omwille van Uw geliefde Zoon Jezus Christus, die met U en de Heilige Geest leeft en regeert in eeuwigheid.

Wij bidden U dit in de Naam van onze Heere Jezus Christus die ons heeft leren bidden:

Onze Vader, Die in de hemelen zijt!

Uw Naam worde geheiligd.

Uw Koninkrijk kome.

Uw wil geschiede, gelijk in de hemel, alzo ook op de aarde.

Geef ons heden ons dagelijks brood.

En vergeef ons onze schulden,
gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren.

En leid ons niet in verzoeking,
maar verlos ons van de boze.

Want Uw is het Koninkrijk,

en de kracht,

en de heerlijkheid,

in eeuwigheid. Amen.

Maaltijd van de Heer
in bijzondere omstandigheden

Inleiding

Bij het breken van het brood vieren wij gemeenschap met Christus en in Hem met elkaar. Hijzelf is aanwezig in brood en wijn als tekenen van zijn lichaam en bloed. Door deel te hebben aan het lichaam van Christus hebben wij gemeenschap met Hem en worden wij tot zijn lichaam samengevoegd. Omdat het één brood is zijn wij, hoewel met velen, één lichaam; want wij hebben allen deel aan dat ene brood (1 Korintiërs 10:17). Wie de Maaltijd van de Heer viert, laat zich opnemen in de kring van de gemeente.

In bijzondere omstandigheden vormt de gemeente soms een kring rond een gemeentelid. Door dan samen de Maaltijd van de Heer te vieren wordt die verbondenheid niet alleen gesymboliseerd, maar wordt de gemeenschap met Christus en met elkaar ook tastbare werkelijkheid. Het vieren van de Maaltijd van de Heer in bijzondere omstandigheden vindt daarom altijd plaats in nauwe verbondenheid met de vierende gemeente.

Bijzondere omstandigheden

Wie zich niet meer kan voegen in de vierende kring van de gemeente, mist de gemeenschap met elkaar en daarin de gemeenschap met Christus. Soms is iemand tijdelijk niet in staat om de kerkdienst bij te wonen, soms weet men dat die mogelijkheid zich niet meer zal voordoen. Door een handicap of ziekte kunnen gemeenteleden aan huis gebonden raken. Thuis of in ziekenhuis of verpleeghuis groeit het verlangen naar het vieren van de verbondenheid met het lichaam van Christus in het nemen, breken en delen van brood en wijn tot zijn gedachtenis. Dat verlangen kan sterker worden als iemand ernstig ziek wordt of leven moet met de dood voor ogen. Dan wordt buiten de gewone samenkomst van de gemeente om in kleine kring de Maaltijd van de Heer gevierd.

Gemeenschap

De verbondenheid met de vierende gemeente wordt het meest ervaren wanneer brood en wijn van de tafel in de kerk naar gemeenteleden buiten de kerk gebracht worden. Zo worden zij alsnog mee opgenomen in de gemeenschap rond de tafel. Die gemeenschap wordt ook zichtbaar wanneer familieleden of vrienden van degene die aan huis gebonden is met haar of hem de Maaltijd van de Heer meevieren. Soms kan de kring groter

worden gemaakt door enkele andere gemeenteleden uit te nodigen. De gemeenschap van de kerk wordt ook belichaamd door aanwezige ambtsdragers.

Toelichting

Verschillende orden

Voor het vieren van de Maaltijd van de Heer in bijzondere omstandigheden worden vijf orden aangereikt. De eerste is bestemd voor het uitreiken van brood en wijn, de anderen voor een zelfstandige viering. Deze orden voor zelfstandige vieringen verschillen naar gelang de bijzondere situatie die aanleiding is de Maaltijd van de Heer in kleine kring te vieren.

De eerste orde is voor het vieren van de *gemeenschap van brood en wijn* in verbondenheid met de viering in de kerk. Dat is wat in de rooms-katholieke traditie ziekencommunie genoemd wordt. Gemeenteleden thuis of in het ziekenhuis ontvangen brood en wijn van de avondmaalstafel. Zo delen zij in de *gemeenschap van de op deze zondag samengekomen gemeente*. Soms hebben zij de kerkdienst via de kerkteléfono meegemaakt. Anders wordt de verbondenheid met de kerkdienst vormgegeven met het lezen van (een gedeelte van) de schriftlezing van de zondag en het samen bidden van het Onze Vader. Omdat de viering een voortzetting is van de dienst in de kerk, zal deze plaatsvinden op de zondag waarop de gemeente de Maaltijd van de Heer gevierd heeft. De kern van deze viering is het delen van brood en wijn. Het tafelgebed en de instellingswoorden zijn in de kerk al uitgesproken en worden hier niet herhaald. Net als bij de *gemeenschap van brood en wijn* in de kerk worden er wel uitdelingswoorden gesproken. De uitreiking van brood en wijn kan in handen van de voorganger worden gegeven of worden toevertrouwd aan een ambtsdrager of een ander gemeentelid.

Vindt de viering niet plaats op de zondag waarop de gemeente de Maaltijd van de Heer gevierd heeft, dan zal er altijd sprake zijn van een zelfstandige viering. Deze wordt geleid door een predikant, vergezeld van een diaken. De *algemene orde* reikt alle elementen aan voor een eenvoudige, maar volledige viering. Hij is te gebruiken voor een dienst bij gemeenteleden die aan huis gebonden zijn, maar ook voor het vieren van de Maaltijd van de Heer in een verzorgings- of verpleeghuis.

Als de Maaltijd van de Heer wordt gevierd *met een ernstig zieke*, kan daar een sterke bemoediging van uitgaan. Daarbij hoeft

niet alleen gedacht te worden aan een terminale patiënt. Ook op weg naar genezing kan het goed zijn een zieke te sterken door haar of hem te laten delen in de gemeenschap met het lichaam van Christus.

Er worden voor deze orde twee vormen aangereikt. De korte vorm kan worden gebruikt wanneer de toestand van de zieke geen volledige viering verdraagt. In deze orde neemt het gebed des Heren de plaats in van het tafelgebed, dat wordt gevolgd door de inzettingswoorden. De viering kan desgewenst aansluiten op de ziekenzalving. Met de zieke is tijdig afgesproken op welke dag en tijd de viering zal plaatsvinden. Tevens wordt de wenselijkheid besproken familie of vrienden uit te nodigen om de Maaltijd van de Heer mee te vieren. Vindt de viering plaats in een ziekenhuis of zorginstelling, dan wordt het afdelingshoofd op de hoogte gebracht.

De viering van de Maaltijd van de Heer *met een stervende* is de meest sobere zelfstandige viering. Soms zal bij de viering moeten worden volstaan met alleen brood of wijn, of brood gedrenkt in wijn.

Zorgvuldig en met overgave

De kleine kring van gemeenteleden en de plaats van de viering, de huiskamer of de ziekenkamer, vragen erom dat de Maaltijd zorgvuldig en met overgave wordt voorbereid en gevierd. De diaken zorgt voor het meenemen van brood en wijn, broodschaal en beker(s). Veel gemeenten bezitten avondmaalsgerei voor het thuis vieren van de Maaltijd van de Heer. Wanneer er gevierd kan worden rond de huiskamertafel dekt de diaken de tafel met een wit kleed. Anders wordt een klein tafeltje of een bedtafeltje gebruikt. De elementen staan gereed voor de viering begint. Is er een (huis)paaskaars aanwezig dan wordt deze bij het maken van de voorbereidingen al aangestoken. Voor het aansteken van een kaars aan het begin van de viering staat een kaars in een kandelaar gereed. Om de aanwezigen de kans te geven deel te nemen in de eventuele beurtspraak, is een gedrukte orde van dienst gewenst.

Wanneer er ook behoefte is aan een informeel samenzijn, dan kan dit na de viering plaatsvinden. Na het treffen van de noodzakelijke voorbereidingen wordt direct met de viering begonnen.

Orden
voor de
Maaltijd van de Heer
in bijzondere omstandigheden

Het vieren van de Maaltijd van de Heer in bijzondere omstandigheden

Orde I	Orde II	Orde III	Orde IV	Orde V
Gemeenschap van brood en wijn (aansluitend op de viering in de kerk)	Maaltijd van de Heer, algemene orde	Maaltijd van de Heer, met een zieke – uitgebreide vorm	Maaltijd van de Heer, met een zieke – korte vorm	Maaltijd van de Heer, met een stervende
Kaars aansteken Vredegroet	Kaars aansteken Vredegroet Bemoediging Gebed van toenadering Psalm	Kaars aansteken Vredegroet Bemoediging Gebed van toenadering	Kaars aansteken Vredegroet Bemoediging Gebed van toenadering	Kaars aansteken Vredegroet
[Schriftlezing]	Schriftlezing [Lied] Voorbede Lied Tafelgebed	Schriftlezing [Psalm of Gezang] Voorbede	Schriftlezing [Psalm of Gezang] Voorbede	
Gebed des Heren Gemeenschap van brood en wijn	Gebed des Heren Gemeenschap van brood en wijn	Gebed des Heren Gemeenschap van brood en wijn	Gebed des Heren Inzettingenwoorden Gemeenschap van brood en wijn	Gebed des Heren Inzettingenwoorden Gemeenschap van brood en wijn
[Lied] Zegen(bede)	Dankgebed Lied Zegen	Dankgebed Lied Zegen	Dankgebed Lied Zegen	[Lied] Zegen

Orde I – Gemeenschap van brood en wijn, aansluitend op de viering in de kerk

Een kaars wordt ontstoken (aan de paaskaars)

VREDEGROET

De vrede van de Heer zij altijd met u.

En met uw geest.

[LEZING uit de heilige Schrift]

De schriftlezing van de zondag of een gedeelte daaruit

GEBED DES HEREN

GEMEENSCHAP VAN BROOD EN WIJN

bij het delen van brood en wijn

Het brood, dat wij breken,

is de gemeenschap met het lichaam van Christus.

[Neemt, eet, gedenkt en gelooft,

dat het lichaam van onze Heer Jezus Christus

gegeven is tot een volkomen verzoening

van al onze zonden.]

De drinkbeker der dankzegging,

waarover wij de dankzegging uitspreken,

is de gemeenschap met het bloed van Christus.

[Neemt, drinkt allen daaruit,

gedenkt en gelooft,

dat het kostbaar bloed

van onze Heer Jezus Christus

vergoten is tot een volkomen verzoening

van al onze zonden.]

of

Het lichaam van Christus, voor u gegeven.

Amen.

Het bloed van Christus, voor u vergoten.

Amen.

[LIED]

Liedsuggesties blz. 217-223

ZEGEN(BEDE)

Zegene en behoede *u/ons*
de almachtige en barmhartige God,
Vader, Zoon en heilige Geest.

Amen.

Orde II – Algemeen

Een kaars wordt ontstoken (aan de paaskaars)

VREDEGROET

De vrede van de Heer zij altijd met u.
En met uw geest.

BEMOEDIGING

Onze hulp is in de naam van de Heer,
die hemel en aarde gemaakt heeft.

Ps. 124:8

GEBED VAN TOENADERING

Gij wacht op ons
totdat wij opengaan voor U.
Wij wachten op uw woord
dat ons ontvankelijk maakt.
Stem ons af op uw stem,
op uw stilte,
spreek ons uw Zoon tegemoet,
Jezus, het woord van uw vrede.
Amen.

PSALM

gelezen of gezongen

Liedsuggesties blz. 217-223

LEZING uit de heilige Schrift

De schriftlezing van de zondag of een gedeelte daaruit

VOORBEDE

PSALM of GEZANG

Liedsuggesties blz. 217-223

TAFELGEBED

De HEER zij met u.
En met uw geest.

Verheft uw harten.

Wij zijn met ons hart bij de Heer.

Brengen wij dank aan de Heer, onze God.

Hij is onze dankbaarheid waardig.

Wij zegenen U, Vader,

vanwege de heilige wijnstok David, uw knecht,
waaraan Gij ons deel hebt gegeven door Jezus,
uw dienaar.

U zij de heerlijkheid in alle eeuwen!

Wij zegenen U, Vader,

vanwege het leven en de kennis,
waaraan Gij ons deel hebt gegeven door Jezus,
uw dienaar.

U zij de heerlijkheid in alle eeuwen!

Zoals dit brood, dat wij breken,
verstrooid was over de bergen
en werd samengebracht, en één is geworden,
breng zo uw gemeente bijeen in uw rijk,
van de einden der aarde.

**Want U is de heerlijkheid en de kracht
door Jezus Messias,
in alle eeuwen der eeuwen!**

Wij zegenen U, Vader, om uw heilige Naam,
waarvoor Gij woning hebt gemaakt in onze harten;
om de kennis, het geloof en de onsterfelijkheid,
waaraan Gij ons deel hebt gegeven door Jezus,
uw dienaar.

U zij de heerlijkheid in alle eeuwen!

Gij, heerser over alle dingen,
alles hebt Gij gemaakt terwille van uw Naam.
Spijs en drank hebt Gij gegeven aan de mensenkinderen,
zodat zij ópleven en U danken;
maar ons hebt Gij gegeven
spijs en drank naar de mate van uw Geest,

tot eeuwig leven door Jezus, uw dienaar.
Vóór alles zeggen wij U dank,
want groot zijt Gij in vermogen.

U zij de heerlijkheid in alle eeuwen!

Wees, HEER, uw gemeente indachtig,
onttrek haar aan het kwaad,
voleindig haar in liefde.
Breng wie Gij geheiligt hebt
bijeen van de einden der aarde
in uw Rijk dat Gij bereid hebt.

Want U is de kracht en de heerlijkheid in alle eeuwen der eeuwen.

Laat komen uw genade,
deze wereld ga voorbij.

Hosanna de God van David!

Maranatha!

Amen.

zie ook Dienstboek – een proeve, deel I, blz. 327-330

GEBED DES HEREN

GEMEENSCHAP VAN BROOD EN WIJN

bij het delen van brood en wijn

Het lichaam van Christus, voor u gegeven.

Amen.

Het bloed van Christus, voor u vergoten.

Amen.

DANKGEBED

Dat wij uw Woord vernomen hebben, God,
dat wij het brood gebroken hebben voor elkaar,
laat dat voor ons een teken zijn
dat U dicht bij ons bent,
dat wij uw mensen zijn,
door U gevoed, door U bemind.

Verlaat ons nooit, wij bidden U,
wees als het daglicht om ons heen,
wees onze vaste grond,
en meer dan dat:
onze toekomst, onze Vader.
Amen.

SLOTIED

Liedsuggesties blz. 217-223

ZEGEN

De HEER zegene u en Hij behoede u,
De HEER doe zijn aangezicht over u lichten
en zij u genadig,
De HEER verheffe zijn aangezicht over u
en geve u vrede.
Amen.

Orde III – Met een zieke (uitgebreide vorm)

Een kaars wordt ontstoken (aan de paaskaars)

VREDEGROET

De vrede van de Heer zij altijd met u.
En met uw geest.

BEMOEDIGING

Onze hulp is in de naam van de Heer,
die hemel en aarde gemaakt heeft.

Ps. 124:8

GEBED VAN TOENADERING

Almachtige en barmhartige God,
voor U liggen alle harten open,
alle verlangens zijn U bekend
en geen geheim is voor U verborgen.
... gebedsstilte ...

Zuiver de overleggingen van ons hart
door de ingeving van uw heilige Geest,
zodat wij U van harte liefhebben
en grootmaken uw heilige Naam.
Amen.

LEZING uit de heilige Schrift

De schriftlezing van de zondag of een gedeelte daaruit

[PSALM of GEZANG]

Liedsuggesties blz. 217-223

VOORBEDE

Een persoonlijk gebed voor de zieke en wie hem of haar omringen

of

God, wij bidden U voor ons, mensen:
dat Gij ons leven aanvaardt en onze dank,
Gij die ons hebt geschapen –
wij bidden U, verhoor ons.

Dat Gij over ons komt met uw heilige Geest
als wij de levensmoed verliezen –

wij bidden U, verhoor ons.

Dat Gij ons geduldig maakt als wij onrustig zijn
en geen vrede vinden –

wij bidden U, verhoor ons.

Dat Gij ons begrijpt als wij moeten lijden
aan ziekte en ouderdom –

wij bidden U, verhoor ons.

Dat Gij ons bevrijdt als wij angstig zijn
en aan onszelf overgelaten –

wij bidden U, verhoor ons.

Dat Gij ons uw goedheid toont als wij kwaad zijn
en gezondigd hebben –

wij bidden U, verhoor ons.

Dat Gij ons welzijn geeft en een nieuw hart
als ons lichaam wordt afgebroken –

wij bidden U, verhoor ons.

Dat Gij uw zon laat opgaan over deze wereld
al de dagen dat wij leven –

wij bidden U, verhoor ons.

Heer onze God,
met deze woorden bidden wij tot U
en meer dan wij kunnen zeggen
leeft in ons hart.

... gebedsstilte ...

Wij geloven vast
dat Gij ons al hoort
vóór wij zijn uitgesproken,
Gij die er zijt voor ons,
uw mensen in eeuwigheid.

Amen.

of (bij een ernstig zieke)

Wanneer wij moeten gaan
langs de grenzen van het leven,
waar ziekte ons klein maakt,
onzeker en afhankelijk,
laat ons leven dan niet verlopen in de angst.
Laten er mensen zijn
die ons vasthouden;
doe zelf uw Naam eer aan

en laat U vinden
als wij U zoeken.

Als leven pijnlijk wordt,
het broze lichaam vervalt:
laat er een omarming blijven
die ons draagt.

Voor wie vechten
met wat dreigt en opdoemt,
dodelijk onzeker maakt:
dat nooit de nacht zo diep kan zijn
of Gij zijt daar.

Wanneer het uur komt
van onze dood,
dan bidden wij
dat wie ons lief zijn
ons als uw engelen begeleiden;
dat wij het leven dat wij waren
aan U terug kunnen geven
in het licht, waarmee
Gij het zo lang gezegend hebt.
Amen.

TAFELGEBED

Gezegend, o God, zij uw Naam,
die telkens aan ons doorgegeven is,
door alle eeuwen heen en overal,

zo veel is ons ontschoten of ontnomen,
verdampt of spoorloos zoekgeraakt
in het zwaar geweld der tijden,

maar met uw Naam bent U nabij gebleven,
met al wat daarin veilig is gesteld,
eens en voorgoed, voor ieder van ons,

door Jezus Christus, onze broeder,
aan wie U de naam gegeven hebt
die boven alle namen uitgaat,

nederig tot het bittere einde,
heeft Hij een brood genomen, het gebroken,
en gezegd: 'Dit is mijn lichaam voor u',

zo heeft Hij ook de beker genomen, en gezegd:
'Dit is het nieuwe verbond in mijn bloed,
doet dit om Mij te gedenken',

**gedenk Gij ons, roep ons bij onze namen,
wees hier aanwezig door uw Geest,
tot onze vertroosting en vrede,**

vernieuw het aanschijn van deze aarde,
verenig ons met wie zijn voorgegaan
op de weg van geloof, hoop en liefde.

en behoed in ons het visioen van uw Rijk,
bewaar in ons de hoop op die voltooide tijd,
waarin uw Naam zal zijn: 'Alles in allen'.

GEBED DES HEREN

GEMEENSCHAP VAN BROOD EN WIJN

bij het delen van brood en wijn

Het brood, dat wij breken,
is de gemeenschap met het lichaam van Christus.
[Neemt, eet, gedenkt en gelooft,
dat het lichaam van onze Heer Jezus Christus
gegeven is tot een volkomen verzoening
van al onze zonden.]

De drinkbeker der dankzegging,
waarover wij de dankzegging uitspreken,
is de gemeenschap met het bloed van Christus.
[Neemt, drinkt allen daaruit,
gedenkt en gelooft,
dat het kostbaar bloed
van onze Heer Jezus Christus
vergoten is tot een volkomen verzoening
van al onze zonden.]

of

Het lichaam van Christus, voor u gegeven.

Amen.

Het bloed van Christus, voor u vergoten.

Amen.

DANKGEBED

Heer onze God,

Gij zijt met ons op weg gegaan.

Wij hebben Jezus, uw Zoon, mogen herkennen

in het woord dat hij tot ons sprak

en in het brood waarmee Gij ons hebt gesterkt.

Blijf ons nabij,

opdat wij mogen delen in uw liefde en vrede.

Door Christus, onze Heer.

Amen

of

Prijs de HEER, mijn ziel,

prijs, mijn hart, zijn heilige naam.

Prijs de HEER, mijn ziel,

vergeet niet één van zijn weldaden.

Hij vergeeft u alle schuld, hij geneest al uw kwalen,

hij redt uw leven van het graf,

hij kroont u met trouw en liefde.

Ps. 103:1-4

SLOTLIED

Liedsuggesties blz. 217-223

ZEGEN

De HEER zegene u en Hij behoede u,

De HEER doe zijn aangezicht over u lichten

en zij u genadig,

De HEER verheffe zijn aangezicht over u

en geve u vrede.

Amen.

of

Vrede zij er in uw leven,
licht in al uw zorgen,
in de Naam van de Vader, de Zoon en de heilige Geest.
Amen.

Orde IV – Met een zieke (korte vorm)

Een kaars wordt ontstoken (aan de paaskaars)

VREDEGROET

De vrede van de Heer zij altijd met u.
En met uw geest.

BEMOEDIGING

Onze hulp is in de naam van de Heer,
die hemel en aarde gemaakt heeft.

Ps. 124:8

GEBED VAN TOENADERING

Almachtige en barmhartige God,
voor U liggen alle harten open,
alle verlangens zijn U bekend
en geen geheim is voor U verborgen.
... gebedsstilte ...

Zuiver de overleggingen van ons hart
door de ingeving van uw heilige Geest,
zodat wij U van harte liefhebben
en grootmaken uw heilige Naam.
Amen.

LEZING uit de heilige Schrift

De schriftlezing van de zondag of een gedeelte daaruit

[PSALM OF GEZANG]

Liedsuggesties blz. 217-223

VOORBEDE

En persoonlijk gebed voor de zieke en wie hem of haar omringen

of

God, wij bidden U voor ons, mensen:
dat Gij ons leven aanvaardt en onze dank,
Gij die ons hebt geschapen –
wij bidden U, verhoor ons.

Dat Gij over ons komt met uw heilige Geest
als wij de levensmoed verliezen –

wij bidden U, verhoor ons.

Dat Gij ons geduldig maakt als wij onrustig zijn
en geen vrede vinden –

wij bidden U, verhoor ons.

Dat Gij ons begrijpt als wij moeten lijden
aan ziekte en ouderdom –

wij bidden U, verhoor ons.

Dat Gij ons bevrijdt als wij angstig zijn
en aan onszelf overgelaten –

wij bidden U, verhoor ons.

Dat Gij ons uw goedheid toont als wij kwaad zijn
en gezondigd hebben –

wij bidden U, verhoor ons.

Dat Gij ons welzijn geeft en een nieuw hart
als ons lichaam wordt afgebroken –

wij bidden U, verhoor ons.

Dat Gij uw zon laat opgaan over deze wereld
al de dagen dat wij leven –

wij bidden U, verhoor ons.

Heer onze God,
met deze woorden bidden wij tot U
en meer dan wij kunnen zeggen
leeft in ons hart.

... gebedsstilte ...

Wij geloven vast
dat Gij ons al hoort
vóór wij zijn uitgesproken,
Gij die er zijt voor ons,
uw mensen in eeuwigheid.

Amen.

of

Wanneer wij moeten gaan
langs de grenzen van het leven,
waar ziekte ons klein maakt,
onzeker en afhankelijk,
laat ons leven dan niet verlopen in de angst.
Laten er mensen zijn
die ons vasthouden;
doe zelf uw Naam eer aan

en laat U vinden
als wij U zoeken.

Als leven pijnlijk wordt,
het broze lichaam vervalt:
laat er een omarming blijven
die ons draagt.

Voor wie vechten
met wat dreigt en opdoemt,
dodelijk onzeker maakt:
dat nooit de nacht zo diep kan zijn
of Gij zijt daar.

Wanneer het uur komt
van onze dood,
dan bidden wij
dat wie ons lief zijn
ons als uw engelen begeleiden;
dat wij het leven dat wij waren
aan U terug kunnen geven
in het licht, waarmee
Gij het zo lang gezegend hebt.
Amen.

GEBED DES HEREN

GEMEENSCHAP VAN BROOD EN WIJN

In de nacht van de overlevering
heeft Jezus het brood genomen,
daar de dankzegging over uitgesproken,
het gebroken en aan zijn discipelen gegeven,
en gezegd:
Neemt en eet,
dit is mijn lichaam dat voor u gegeven wordt,
doet dit tot mijn gedachtenis.
Zo heeft Hij ook de beker genomen,
daar de dankzegging over uitgesproken,
hem rondgegeven
en gezegd:
Drinkt allen daaruit,
deze beker is het nieuwe verbond in mijn bloed

dat voor u en voor velen vergoten wordt
tot vergeving van zonden.
Doet dit, zo dikwijls gij die drinkt,
tot mijn gedachtenis.

bij het delen van brood en wijn

Het lichaam van Christus, voor u gegeven.

Amen.

Het bloed van Christus, voor u vergoten.

Amen.

DANKGEBED

Heer onze God,
Gij zijt met ons op weg gegaan.
Wij hebben Jezus, uw Zoon, mogen herkennen
in het woord dat hij tot ons sprak
en in het brood waarmee Gij ons hebt gesterkt.
Blijf ons nabij,
opdat wij mogen delen in uw liefde en vrede.
Door Christus, onze Heer.
Amen.

of

Prijs de HEER, mijn ziel, prijs,
mijn hart, zijn heilige naam.
**Prijs de HEER, mijn ziel,
vergeet niet één van zijn weldaden.**
Hij vergeeft u alle schuld, hij geneest al uw kwalen,
**hij redt uw leven van het graf,
hij kroont u met trouw en liefde.**

Ps. 103:1-4

PSALM of GEZANG

Liedsuggesties blz. 217-223

ZEGEN

De HEER zegene u en Hij behoede u,
De HEER doe zijn aangezicht over u lichten

en zij u genadig,
De HEER verheffe zijn aangezicht over u
en geve u vrede.

Amen.

of

Vrede zij er in uw leven,
licht in al uw zorgen,
in de Naam van de Vader, de Zoon en de heilige Geest.

Amen.

Orde V – Met een stervende

Een kaars wordt ontstoken (aan de paaskaars)

VREDEGROET

De vrede van de Heer zij altijd met u.

En met uw geest.

GEBED DES HEREN

GEMEENSCHAP VAN BROOD EN WIJN

In de nacht van de overlevering
heeft Jezus het brood genomen,
daar de dankzegging over uitgesproken,
het gebroken en aan zijn discipelen gegeven,
en gezegd:

Neemt en eet,

dit is mijn lichaam dat voor u gegeven wordt,
doet dit tot mijn gedachtenis.

Zo heeft Hij ook de beker genomen,
daar de dankzegging over uitgesproken,
hem rondgegeven
en gezegd:

Drinkt allen daaruit,

deze beker is het nieuwe verbond in mijn bloed
dat voor u en voor velen vergoten wordt
tot vergeving van zonden.

Doet dit, zo dikwijls gij die drinkt,
tot mijn gedachtenis.

bij het delen van brood en wijn

Het lichaam van Christus, voor u gegeven.

Amen.

Het bloed van Christus, voor u vergoten.

Amen.

[PSALM of GEZANG]

Liedsuggesties blz. 217-223

ZEGEN

De HEER zegene u en Hij behoede u,
De HEER doe zijn aangezicht over u lichten
en zij u genadig,
De HEER verheffe zijn aangezicht over u
en geve u vrede.

Amen.

of

Vrede zij er in uw leven,
licht in al uw zorgen,
in de Naam van de Vader, de Zoon en de heilige Geest.

Amen.

Liedsuggesties

Afkortingen van liedbundels

LbK	Liedboek voor de Kerken
DB deel I	Dienstboek – <i>een proeve</i> , Schrift – Maaltijd – Gebed
ZG	Zingend Geloven
GvL	Gezangen voor Liturgie
OKG	Oud-Katholiek Gezangboek
LG	Liturgische Gezangen
EL	Evangelische liedbundel
Eva	Eva's Lied
Tr	Troost, Zingende Gezegend

Plaats in de orde	Eerste regel
-------------------	--------------

Psalm of gezang	Laat als ik roep mij op U hopen
	Hoe lang, Heer, gaat Gij mij voorbij
	Bewaar mij, want ik schuil bij U, o God
	Die ik mijn Heer noem staat mij voor ogen
	O Heer, Gij mijn erve, mijn beker
	De Heer is mijn herder
	Mijn herder is de Heer
	Want mijn herder is de Heer
	De Heer is mijn herder
	Mijn licht, mijn heil is Hij, mijn God
	Ik loof den Heer altijd
	Ik zeide wel: Nu let ik op mijn weg
	Evenals een moede hinde
	O God, kom mijn geding beslechten
	Ontferm U God, ontferm U
	Mijn God, Gij zijt mijn toeverlaat
	God, mijn God, naar U blijf ik zoeken
	God, mijn God, naar U blijf ik zoeken
	Gij zijt geweest, o Heer, en Gij zult wezen
	Heil hem wien God een plaats bereidt
	Wie woont onder de hoede
	Zegen, mijn ziel, de grote naam
	Gods goedheid houdt ons staande
	Voedsel geeft Hij aan die Hem vereren
	God heb ik lief, want die getrouwe
	Ik sla mijn ogen op Heer
	Uit diepten van ellende roep ik tot U
	Zie toch hoe goed, hoe lieflijk
	Zie, hoe goed, hoe lieflijk
	Zing, mijn ziel, voor God uw Here
	Een loflied voor de Heer
	Wij eten weer het bitter brood
	De Heer is mijn herder
	De Heer richt op zijn berg een maaltijd aan
	O alle gij dorstigen, komt tot de stromen
	Lieve Heer, Gij zegt 'kom' en ik kom
	Gij volgt ons uit Jeruzalem
	De Heer is onze reisgenoot
	Wij willen de bruiloftsgasten zijn
	U kennen, uit en tot U leven
Christus heeft voor ons geleden	

Bundel	Opmerkingen
LbK Psalm 4	met een zieke/ stervende
LbK Psalm 13	met een zieke/ stervende
LbK Psalm 16	
GvL Psalm 16-I	
GvL Psalm 16-II = OKG 208	
GvL Psalm 23-I	
GvL Psalm 23-II	
GvL Psalm 23-III	
OKG 214 (Psalm 23)	
LbK Psalm 27	
LbK Psalm 34	
LbK Psalm 39	met een stervende
LbK Psalm 42 = OKG 229	
LbK Psalm 43	
LbK Psalm 51	met een zieke/ stervende
LbK Psalm 63	met een zieke/ stervende
GvL Psalm 63-I	
GvL Psalm 63-II = OKG 237	
LbK Psalm 90	met een zieke/ stervende
LbK Psalm 91	met een zieke/ stervende
GvL Psalm 91 = OKG 247	
LbK Psalm 103 = OKG 260	
LbK Psalm 107	vers 1-4
DB deel I, Psalm 111	antifoon II
LbK Psalm 116 = OKG 265	
LbK Psalm 121	met een zieke/ stervende
LbK Psalm 130	met een zieke/ stervende
LbK Psalm 133	
OKG 279 (Psalm 133)	
LbK Psalm 146	
GvL Psalm 146	
LbK 4 = OKG 510	tijd rond Pasen
LbK 14 = OKG 216	
LbK 27 = GvL 587	einde liturgisch jaar
LbK 33	einde liturgisch jaar
LbK 51	vooral in kleine kring
LbK 72 = GvL 609	
LbK 73	
LbK 74	
LbK 75 = OKG 542	vers 1-3 en 10-12
LbK 105 = GvL 413 = OKG 553	weken voor Pasen

Plaats in de orde	Eerste regel
-------------------	--------------

Als koning opgetreden
Verwacht de komst des Heren
O Christus, woord der eeuwigheid
Omdat Hij niet ver wou zijn
O Liefde die verborgen zijt
Daar gaat een lam en draagt de schuld
O Lam van God, onschuldig
Gij, Jezus Christus, opgestegen
Halleluja! Lof zij het Lam
Looft God, die zegent al wat leeft
Zie ons heden voor U treden
Het hoogste woord daalt uit het licht
O leid mijn blindheid bij de hand
Breek ons, Heer, het brood
Genadig Heer, die al mijn zwakheid weet
Midden in de dood zijn wij in het leven
Heer, wij komen vol verlangen
De Heer zegt woorden van leven
O God die stierf onschuldig
Laat ons als Jezus' jongeren nooit vergeten
Gij zijt mijn goed, mijn overvloed
Gij die ver voor ons uit
Het woord tot ons gesproken
Al wat er nodig is om te bestaan
Reizend naar het land
Onze Vader
Onze Vader
Het hoogste woord daalt uit het licht
Onze Vader
O Jezus, uw gedachtenis
Het simpele gerei, het brood

dankzegging

Loof nu, mijn ziel, de Here
Zo laat Gij, Heer, uw knecht
God, die leven hebt gegeven
Nu laat ons God de Here dankzeggen
Zingen wij van harte zeer
Die met ons deelt het brood
Wie kent de eenvoud van het breken
Wie kent de eenvoud van het breken
Sterk, Heer, de handen tot uw dienst

Bundel	Opmerkingen
LbK 112 = OKG 555	vooral in kleine kring
LbK 126	
LbK 151 = GvL 509a	
LbK 162 = GvL 513 = OKG 601	advent en tijd van epifanie
LbK 176	tijd voor Pasen
LbK 187	tijd voor Pasen
LbK 188	
LbK 232	hemelvaart tot pinksteren
LbK 259	
LbK 319 = OKG 728	
LbK 351	
LbK 353	
LbK 356	
LbK 357	
LbK 358	
LbK 359 = GvL 496	
LbK 360 = OKG 746	
LbK 361	
LbK 363	
LbK 364	
LbK 366 = OKG 752	met een zieke/stervende
ZG I/II, 40	
ZG I/II, 78 = OKG 756	
ZG I/II, 80	
ZG I/II, 88	
ZG VI, 101	
GvL 321-329	
GvL 614	
OKG 497	
OKG 747	
OKG 760	
LbK 15	
LbK 68	
LbK 350	
LbK 408	
LbK 410	
ZG VIII, 69	
ZG VIII, 70	
ZG VIII, 71	
ZG VIII, 72	

Plaats in de orde	Eerste regel
(slot)lied	Zo laat Gij, Heer, uw knecht
avondmaals- meditatie	U kennen, uit en tot U leven Laat me in u blijven, groeien, bloeien Ongeziene vreemde verten
	U, verborgen Christus, bid 'k eerbiedig aan Ziel, mijn ziel, aanvaard uw luister Neemt Gods woord met hart en mond

Bundel	Opmerkingen
OKG 298	
LbK 75 = OKG 542 LbK 78 ZG VI, 49	vers 13-15
LbK 352 LbK 355 GvL 502 = OKG 753 = LG I, 70	